

Dům dětí a mládeže Rozmarýn, Plešivecká 1863/15, Litoměřice
Soutěže v cizích jazycích
(němčina, angličtina, francouzština, španělština, ruština a latina)
2008/2009
propozice

Cílem soutěží v cizích jazycích je rozvíjet zájem žáků o studium těchto jazyků, posilovat jejich motivaci ke studiu, zvýšit úroveň komunikativního ovládnutí cizích jazyků u žáků základních a středních škol.

Soutěže zhodnotí schopnost žáků použít cizí jazyk k navázání nových kontaktů s rodilými mluvčími a využít cizího jazyka jako prostředku k získání informací.

Cílem soutěže v latinském jazyce je:

- podpořit zájem žáků o latinu jako jazyk, který se výrazně promítá téměř ve všech evropských jazycích a který se spolu s řečtinou stal základem pro terminologii všech oborů společenských a přírodovědných;
- posílit zájem žáků o antickou kulturu a o její odraz v evropské kultuře (mytologie), zdůraznit obecně souvislost latiny s dneškem (latinská rčení, zkratky, nápisy).

Organizace soutěže:

- Soutěže jsou dobrovolné a určené jednotlivcům, kteří v době konání soutěže nepřesáhli věkovou hranici 20 let.
- Žák soutěží v kategorii, která odpovídá jeho ročníku, popřípadě může soutěžit i v kategorii vyšší.
- Žáka není možné zařadit přímo do vyššího soutěžního kola.
- Do níže uvedených kategorií, s výjimkou jazyka německého, se nezařazují žáci, kteří měli či mají trvalou možnost souvisle komunikovat v daném jazyce mimo samotnou jazykovou výuku. Jde o tyto případy:
 - a) žák pobýval během školní docházky v dané jazykové oblasti déle než šest měsíců nepřetržitě;
 - b) daný jazyk je mateřským jazykem žáka nebo žák žije v bilingvní (dvojjazyčné) rodině, tj. je od narození vychováván v daném jazyce, takže ho může používat rovnocenně jazyku mateřskému;
 - c) žák v rámci školní docházky se učí/se učil alespoň po dobu jednoho školního roku více předmětů v daném jazyce - například navštěvuje/navštěvoval cizojazyčné gymnázium.

Pozn.: Při zařazování žáků do soutěže je **nutno dodržet hledisko, pro koho je soutěž určena** (tj. nikoli pro žáky z bilingvních rodin (viz výše), ani pro žáky pro které je cizí jazyk téměř „druhým“ mateřským jazykem, např. soutěžící, jehož rodiče (nebo jeden z rodičů) pochází z Ukrajiny, nemohou soutěžit v ruském jazyce apod.).

Pro tyto žáky není, s výjimkou jazyka německého, v letošním školním roce vyhlášena zvláštní kategorie. Tito žáci se mohou účastnit jiných jazykových soutěží, např.:

Literární soutěž SPUSA - literární soutěž v angličtině - 3 kategorie dle věku soutěžícího, organizovaná pro ZŠ, SŠ, VŠ

Kontaktní adresa: Štěpánka Maňhalová, Vzdělávací středisko SPUSA, Na Poříčí 6, 110 00 Praha 1, tel. 224 210 813, 608 979 410, fax 224 215 561, e-mail: competition@spusa.cz, www.spusa.cz

Public Speaking Competition - soutěž pro studenty gymnázií s návazností na mezinárodní soutěž

Kontaktní adresa: Mgr. Ludmila Zabloudilová, Gymnázium, Slovanské náměstí 7, 612 00 Brno, tel.: 541 321 317, fax: 549 257 709, e-mail: zabloudilova@gymnaslo.cz (o konání soutěže bude rozhodnuto v říjnu 2008, aktuální informace naleznete na www.humanitnisouteze.cz).

Debatní pohár, Debatní liga - soutěže družstev v debatování (angličtina, čeština) - kategorie SŠ

Kontaktní adresa: Mgr. Petr Kouba, Za Humny 206, 751 24 Přerov, tel. 776 226 828, e-mail: info@debatovani.cz; www.debatovani.cz

Kategorie:

Pro jazyk německý

- a) kategorie I. A - je určena žákům do 7. ročníku základních škol; soutěž probíhá ve školním a okresním (obvodním) kole;

- b) kategorie I. B - je určena žákům do 7. ročníku základních škol s rozšířeným vyučováním jazyků a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií; soutěž probíhá ve školním a okresním (obvodním) kole;
- c) kategorie II. A - je určena žákům 8. a 9. ročníku základních škol; soutěž probíhá ve školním, okresním (obvodním), krajském a ústředním kole;
- d) kategorie II. B - je určena žákům 8. a 9. ročníku základních škol s rozšířeným vyučováním jazyků a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií; soutěž probíhá ve školním, okresním (obvodním), krajském a ústředním kole;
- e) kategorie II. C - je určena žákům 8. a 9. ročníku základních škol a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií; kteří měli či mají trvalou možnost souvisle komunikovat v daném jazyce mimo samotnou jazykovou výuku (viz Organizace soutěže, bod a,b,c); soutěž probíhá ve školním, krajském a ústředním kole;
- f) kategorie III. A - je určena žákům 1. až 3. ročníku všech typů středních škol a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií; soutěž probíhá ve školním, okresním (obvodním), krajském a ústředním kole.
- g) kategorie III. B - je určena žákům 1. až 3. ročníku všech typů středních škol a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií, kteří měli či mají trvalou možnost souvisle komunikovat v daném jazyce mimo samotnou jazykovou výuku (viz Organizace soutěže, bod a,b,c); soutěž probíhá ve školním, krajském a ústředním kole.

Pro jazyk anglický:

- h) kategorie I. A - je určena žákům do 7. ročníku základních škol; soutěž probíhá ve školním a okresním (obvodním) kole;
- i) kategorie I. B - je určena žákům do 7. ročníku základních škol s rozšířeným vyučováním jazyků a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií; soutěž probíhá ve školním a okresním (obvodním) kole;
- j) kategorie II. A - je určena žákům 8. a 9. ročníku základních škol; soutěž probíhá ve školním, okresním (obvodním), krajském a ústředním kole;
- k) kategorie II. B - je určena žákům 8. a 9. ročníku základních škol s rozšířeným vyučováním jazyků a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií; soutěž probíhá ve školním, okresním (obvodním), krajském a ústředním kole;
- l) kategorie III. - je určena žákům 1. až 3. ročníku všech typů středních škol a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií; soutěž probíhá ve školním, okresním (obvodním), krajském a ústředním kole.

Pro jazyk francouzský:

- a) kategorie ZŠ A1 a A2 - jsou určeny žákům základních škol (a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií); soutěž probíhá ve školním, krajském a ústředním kole;
- b) kategorie SŠ B1 a B2 - jsou určeny žákům 1. až 3. ročníku všech typů středních škol a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií; soutěž probíhá ve školním, krajském a ústředním kole;
- c) další kritéria pro zařazení do nižších kategorií A1 a B1:
 1. maximálně 3 roky studia
 2. maximálně 12 hodin týdně výuky celkem (např. konverzace v daném jazyce, příp. mimoškolní výuka)

Žák musí vyhovět v **obou** těchto kritériích.

Všichni ostatní přihlášení pak budou patřit do **vyšších** kategorií **A2 a B2**

Pro jazyk španělský:

- a) kategorie SŠ I - je určena žákům 1. a 2. ročníku všech typů středních škol, 5. a 6. ročníku osmiletých gymnázií, 3. a 4. ročníku šestiletých gymnázií **do dvou let výuky španělštiny**; soutěž probíhá ve školním, krajském a ústředním kole;
- b) kategorie SŠ II - je určena žákům 3. a 4. ročníku všech typů středních škol, 7. a 8. ročníku osmiletých gymnázií, 5. a 6. ročníku šestiletých gymnázií **s více než dvěma lety výuky španělštiny**; soutěž probíhá ve školním, krajském a ústředním kole.

Pro jazyk ruský:

- a) kategorie SŠ I - je určena žákům 1. a 2. ročníku všech typů středních škol, 5. a 6. ročníku osmiletých gymnázií a 3. a 4. ročníku šestiletých gymnázií **do dvou let výuky ruštiny**; soutěž probíhá ve školním, krajském a ústředním kole;

- b) kategorie SŠ II - je určena žákům 3. a 4. ročníku všech typů středních škol, 7. a 8. ročníku osmiletých gymnázií a 5. a 6. ročníku šestiletých gymnázií s více než dvěma lety výuky ruštiny; soutěž probíhá ve školním, krajském a ústředním kole.

Pozn.: Žáci ZŠ (kteří mají již minimálně druhý rok výuky ruštiny) mohou být zařazeni do kategorie SŠ I.

Pro jazyk latinský:

- a) kategorie SŠ A - je určena žákům všech typů gymnázií s výukou latinského jazyka, kteří absolvovali méně než dva roky studia tohoto jazyka; soutěž probíhá ve školním, zemském (pro Čechy a Moravu) a ústředním kole,
- b) kategorie SŠ B - je určena žákům všech typů gymnázií s výukou latinského jazyka, kteří absolvovali více než dva roky studia tohoto jazyka; soutěž probíhá ve školním, zemském (pro Čechy a Moravu) a ústředním kole.

B. Postupová kola, termíny jejich konání:

	němčina	angličtina	ruština	francouzština	španělština	latina
školní kola	do 16.1.2009	do 31.1.2009	leden 2009	leden 2009	leden 2009	leden 2009
okresní kola	4.února 2009	11.února 2009	x	x	x	x
krajská kola	17.2.2009	17.3.2009	5.2.2009	19.3.2009*	5.2.2009	do 17.3.2009
ústřední kolo	do 10.4.2009**	11.- 13.5.2009	27.3.2009	duben 2009	květen 2009**	23.4.2009

* termín konání je shodný pro všechny kraje vzhledem k jednotným úkolům, které bude zpracovávat a jednotlivým krajským organizátorům distribuovat Sdružení učitelů francouzštiny (SUF)

** termíny konání ústředních kol soutěží budou upřesněny do konce r. 2009 (viz www.humanitnisouteze.cz, www.nidm.cz)

C. Organizátoři, úkoly, podmínky postupu a hodnocení:

Školní kola jazykových soutěží garantují jednotlivé školy, okresní a krajská kola garantují krajské úřady (odborny zaměřené na školství, mládež a tělovýchovu), ústřední kola garantuje NIDM MŠMT.

Úkoly pro soutěž v latinském jazyce jsou pro všechna kola zadávány centrálně a jsou připraveny předsedou ústřední poroty, který je členem Asociace učitelů klasických jazyků (ALFA) a do funkce předsedy poroty je jmenován MŠMT. Ustavení zkušebních komisí pro jednotlivá kola se řídí stejnými zásadami jako soutěže v jiných cizích jazycích.

Úkoly pro ostatní jazykové soutěže vytváří a zadává zkušební komise jednotlivých postupových kol soutěže. Pro školní kola jmenuje komisi ředitel školy, pro okresní a krajská kola krajský úřad nebo jím pověřený organizátor příslušného kola soutěže. U kategorií II. C a III. B soutěže v němčině doporučujeme organizátorům zadat stejné úkoly a sestavit shodné poroty pro kat. II. B a II. C, resp. kat. III. A a III. B. Předsedové komisí především v nižších postupových kolech soutěže by měli dbát na to, aby členové komisí nehodnotili žáky, které učí.

Školní kola se uskuteční pod vedením učitele cizího jazyka v jednotlivých školách. Vítěz v každé kategorii postupuje do kola okresního (němčina - s výjimkou kat. II. C a III. B, angličtina) nebo kola krajského (zemského-latina). *Organizační řád Soutěží v cizích jazycích č.j.: 6 946/2007-51 ze dne 14. 6. 2007.*

Do ústředního kola soutěže postupuje pouze vítěz krajského kola soutěže v každé kategorii. Při rovnosti bodů na 1. místě vybere krajská porota k postupu do ústředního kola jednoho soutěžícího. V případě, že některý kraj nevyšle svého zástupce do ústředního kola, nemůže být toto místo obsazeno náhradníkem z jiného kraje. Kraj může mít v ústředním kole pouze jednoho zástupce za každou soutěžní kategorii.

Organizátoři školních kol jsou povinni zaslat přihlášky vítězů školních kol v jednotlivých kategoriích, případně náhradníků, organizátorovi okresního kola soutěže (němčina - s výjimkou kat. II. C a III. B, angličtina), u ostatních jazyků (a u kat. II. C a III. B v němčině) organizátorovi krajského kola soutěže, a to co nejdříve po ukončení příslušného kola soutěže. U anglického a německého jazyka je organizátor okresního kola soutěže povinen zaslat přihlášky vítězů v jednotlivých kategoriích organizátorovi krajského kola soutěže.

Další organizační pokyny:

Přihlášky do vyššího kola soutěže musí organizátoři zaslat okamžitě po ukončení daného kola soutěže.

Organizátor svým podpisem na přihlášce garantuje správnost zařazení soutěžícího do kategorií! Nesprávně zařazení nemohou postoupit do vyššího kola a soutěžit v něm!

Další informace o pořádání kurzů a materiálech pro výuku lze získat na adrese www.polyglot.cz, nebo www.fraus.cz)

Doporučení k obsahu jednotlivých jazykových soutěží

Soutěž v německém jazyce se doporučuje s tímto obsahem:

- poslech s porozuměním (na základě slyšeného textu z kazety splnit zadaný úkol; kazetu slyší soutěžící vždy dvakrát);
- konverzace se členy soutěžní poroty
 - úvodní krátký rozhovor (představení, zodpovězení dotazů)
 - řešení jazykové situace (příprava 5-10 min.)
 - rozhovor na základě obrázku (bez přípravy), vhodné jsou obrázky mnohoznačné, které umožňují různou interpretaci, a obrázky s neobvyklými situacemi.

V konverzační části soutěže se hodnotí jazyková pohotovost a kreativita, bohatost slovní zásoby, výslovnost a gramatická správnost.

Témata se centrálně nevyhlašují. Volba témat je v kompetenci tvůrců úloh na jednotlivých postupových úrovních. Ukázky úkolů pro ústřední kolo z předcházejících ročníků naleznete na www.humanitnisouteze.cz.

Soutěž v anglickém jazyce se doporučuje s tímto obsahem:

Písemná část:

- poslech s porozuměním (na základě slyšeného textu z kazety splnit zadaný úkol; kazetu slyší soutěžící dvakrát), popř. lexikální text.

Ústní část:

- krátký úvod (představení);
- konverzace na zadané téma - řešení situace (bez přípravy); hodnotí se jazyková pohotovost a kreativita, bohatost slovní zásoby, výslovnost a gramatická správnost.

Příklady konverzačních témat: Family. Home and family life. House and home. My town/village. Shops, shopping, services. My job / Future career. Daily routine. Daily programme. Work and leisure time. Hobbies and pastime activities. Sports and games. Health and illness. Clothes and fashions. Food and meals. At a restaurant. Entertainment - cinema, theatre, music, books, arts. Education. Language studies. Going on holiday. Tourism. Sightseeing. Holidays, festivals, celebrations. Travel and transport. Seasons of the year, weather.

Vypělost slovní zásoby („vocabulary“) je dána úrovní jednotlivých kategorií a soutěžních kol. V kat. III. by měly být soutěžní otázky formulovány jako problém, např. The environment problems. Countryside. Nature. Media (TV, radio, newspapers), Education. Language studies.

Soutěž ve francouzském jazyce se doporučuje s tímto obsahem:

Písemná část:

- ověření porozumění slyšenému textu pomocí otázek, na něž účastník písemně odpoví.

Ústní část:

- krátký úvod (představení);
- monologický projev (buď jednotné téma, nebo na rozdílná témata, z nichž si žáci losují) + jeux de rôle (řešení řečových situací) na základě obrázku, anekdoty;
- dialogický projev (např. "Vous vous trouvez a Paris. Essayez de prendre le rendez-vous avec votre ami par t éléphone."). Partnerem soutěžícího v rozhovoru je člen poroty, nejlépe rodilý Francouz.

Náměty pro "jeux de rôle" stanoví poroty jednotlivých kol.

V konverzační části soutěže se hodnotí jazyková pohotovost a kreativita, bohatost slovní zásoby, výslovnost, gramatická správnost a plynulost vyjadřování.

Soutěž ve španělském jazyce se doporučuje s tímto obsahem:

Písemná část:

- ověření porozumění slyšenému textu pomocí otázek, na něž účastník písemně odpoví (text bude přečten dvakrát nebo ho posluchači vyslechnou z kazety, po prvním poslechu jim budou písemně zadány otázky);
- slohová práce - volné zpracování běžného tématu (rozsah práce cca 1 strana A4).

Ústní část:

- bezprostřední konverzace se členy poroty na volné téma (všechna témata vycházejí z okruhů probíraných na příslušném stupni školy, v úvodu této části se soutěžící představí a formou dialogu pohovoří na dané téma se členy poroty, tato část je bez přípravy);
- řešení jazykové situace - rozhovor na základě obrázku po předchozí pětiminutové přípravě (soutěžící obrázek popíše a odpoví na otázky členů poroty);
- rozhovor na obecné téma z oblasti zeměpisu, kultury, hudby, tradic, historie, sportu apod. (soutěžící by měli vycházet ze všeobecně známých okruhů - z učiva zahrnutého v osnovách).

Při hodnocení ústní části se přihlíží především k bohatosti slovní zásoby, pohotovosti a vtipnosti vyjádření. Důraz bude kladen také na výslovnost, gramatickou správnost a na schopnost porozumět položeným otázkám.

Obsah a formu soutěže ve španělském jazyce v jednotlivých kolech detailně stanoví příslušná soutěžní porota. Tematické okruhy vycházejí z obsahu školní výuky.

Kritéria hodnocení: porota bere v úvahu výslovnost, slovní zásobu, pohotovost a plynulost vyjádření, stupeň porozumění slyšenému textu, event. znalost reálií dané jazykové oblasti.

Soutěž v ruském jazyce se doporučuje s tímto obsahem:

- poslech s porozuměním – přímý nebo zprostředkovaný (např. magnetofon) poslech monologického nebo dialogického textu. Kontrola porozumění – písemně (např. obrázky, test s výběrem odpovědí).
- konverzace se členy soutěžní poroty na dané téma. Příklady témat: O sobě, Rodina, Škola, Bydliště, Kamarádi, Volný čas, Zájmy, Cestování atp. Pozn.: komise konverzaci řídí, jde o besedu s monologickými projevy žáka, nikoliv pouze o monolog.
- řešení jazykových situací. Žák prokazuje schopnost adekvátně reagovat např. na otázky, žádost, promluvy typu: *Который час? / Привет! Давно тебя не видел! / До вокзала далеко? / ...* Situace může být popsána např. slovně (*Мы встретились на улице.*) nebo vyjádřena obrázkem.

U konverzace a řešení jazykových situací se hodnotí pohotovost a kreativita, bohatost slovní zásoby, výslovnost, gramatická správnost, adekvátnost reakcí.

- test znalosti reálií (pouze pro kategorii SŠ II v ústředním kole).

Soutěž v latinském jazyce bude písemná a bude mít tento průběh:

- překlad a interpretace latinského textu (v rámci učeb. osnov latiny pro gymnázia);
- úkoly vztahující se k tomuto textu (mluvnické, jazykové i věcné);
- úkoly v nichž se promítá vztah latiny a českého jazyka;
- úkoly vztahující se k antické historii, kultuře a jejímu dědictví.

Soutěžní úkoly pro školní kola spolu s podrobnými organizačními pokyny k aktuálnímu ročníku soutěže rozešle NIDM MŠMT e-mailovou poštou k další distribuci na školy všem odborům školství, mládeže a tělovýchovy/sportu krajských úřadů, a to počátkem ledna 2009.

Martina Kočárníková

DDM Rozmarýn, Litoměřice